

Tyresö kommun
Stadsbyggnadsförvaltningen
My Lundblad Wistedt
Arkitekt Översiktplaneringsenheten

TJÄNSTESKRIVELSE

2018-09-18

1 (3)

Diarienummer:

KSM2018-1583-210

Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet

Uppdrag för Strategi för gestaltad livsmiljö

Förslag till beslut

Ge Stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram en Strategi för gestaltad livsmiljö.

Sara Kopparberg
Stadsbyggnadschef

Carolina Fintling Rue

Chef

översiktsplaneringsenheten

Beskrivning av ärendet

På uppdrag av regeringen har Boverket tagit fram ett underlag till en nationell arkitekturpolicy. I regeringsuppdraget låg att titta på samverkan som sker mellan kommuner och berörda parter för att skapa goda livsmiljöer. För att främja god arkitektur och för att utveckla, förnya och bevara städer och regioner behöver arbetet att skapa framtida goda livsmiljöer stärkas:

- Hus, städer och stadsrum ska utvecklas mot ett alltmer hållbart samhälle, med trivsamma miljöer som inbjuder till ett rikt och varierat liv, både på landsbygden och i staden.
- Processer som ger en hållbar stadsutveckling och som resulterar i arkitektoniskt rika städer och miljöer ska tas fram och utvecklas.
- Historiska värden och lokala särdrag ska betonas som en förutsättning för utveckling av god arkitektur.

Den 24 maj i antog Riksdagen den nya politiken för arkitektur, form och design, Gestaltad livsmiljö. Ett nytt nationellt mål införs för arkitektur-, form- och designpolitiken (CKrU1)

”Klimatförändringar, urbanisering, teknikutveckling och idealen för hur vi vill leva och bo ställer nya krav på hur våra samhällen utformas. Regeringen vill därför införa ett nytt nationellt mål för arkitektur-, form- och designpolitiken. Riksdagen sa ja till regeringens förslag.

Avsikten med förslaget är att arkitektur, form och design ska prägla flera politikområden och bidra till bra miljöer för människor att leva i. Det kan handla om att bygga hållbart och estetiskt i stället för med kortsiktiga ekonomiska lösningar eller att offentliga miljöer utformas för att vara tillgängliga för alla. Boverket får ett samlat nationellt ansvar för området arkitektur och gestaltad livsmiljö.”

Boverket har sedan tidigare fått i uppdrag att ta fram ett underlag till en nationell arkitekturpolicy, där de olika processer och dokument kommuner använder sig av för att främja god arkitektur och hållbara stadsmiljöer sammanställs. En nationell arkitekturpolicy ökar kunskapen om arkitekturen som ett instrument och gestaltningen som en process för att nå en god kvalitet i den byggda miljön.

Flera av landets kommuner har redan en arkitekturpolicy/program, som tillsammans med andra strategier konkretiserar respektive kommuns utveckling utifrån översiktsplanen.

Strategin för gestaltad livsmiljö skall vara en konkretisering av Tyresö kommuns översiktsplan. Den skall beskriva vad kvalitet är i Tyresö och ge en gemensam målbild, samt innehålla indikatorer för uppföljning av det kvalitativa nämndmålet. Indikatorerna skall kunna följas upp i olika skeden av samhällsbyggnadsprocessen från tidig översiktsplan till slutbesiktning.

Tyresö kommun hamnade i årets ranking över landets bästa arkitekturkommun på plats 11 av de totalt 290 kommuner som finns i landet. Vi håller en hög nivå i förhållande till många andra kommuner, men vi kan bli bättre.

Tack vare vårt arbete med Tyresömodellen har vi på kommunen de senaste åren arbetat fram en framgångsrik metod för att nå hög arkitektonisk kvalitet i våra stadsbyggnadsprojekt.

Den gamle romaren Vitruvius formulerade redan under Antiken tre grundläggande lagar som arkitekturen skulle följa: *firmitas*, *utilitas* och *venustas* - hållbarhet, funktion och skönhet. Tre begrepp som än idag är relevanta inom arkitekturdiskussionen.

Syftet med Strategin för gestaltad livsmiljö är att utveckla, dokumentera och sprida kunskapen om hur Tyresö kommun ska arbeta för att ställa krav på utformning och arkitektonisk kvalitet som en del av kommunens hållbara stadsutveckling. Kan vi utifrån Vitruvius tre grundstenar formulera vad hållbarhet, funktion och skönhet är för Tyresö kommun, har vi också förutsättningar att diskutera och driva frågan om arkitektur och kvalitet längre med våra byggaktörer. Vi kan vara tydliga mot byggaktörer, medborgare liksom för varandra internt på kommunen om vad vi menar med hög arkitektonisk kvalitet i vår kommun.

Utan strategi är det svårt att arbeta med regionala frågor och driva övergripande stadsbyggnadsfrågor framåt. Det finns även en risk att enskilda projekt genomförs utan förståelse för helheten och att både planering och åtgärder behöver göras om. Det tar längre tid och ökar kostnaderna.

Strategin kommer att fungera som ett stöd i detaljplaneprocessen och vid bygglov. För att kunna arbeta med en gemensam ambitionsnivå för utformning och underhåll av vår gemensamma gestaltade livsmiljö krävs ett strategiskt arbete där vi på kommunen tydliggör våra krav på utformning och arkitektonisk kvalitet i alla typer av projekt och ombyggnader, såväl interna där kommunen själva är beställare som privata byggaktörer.

Arbetet med strategin planeras starta oktober 2018 med ett första delmål i januari 2019, då fokus är på det kvalitativa nämndmålet om attraktiva livsmiljöer. Strategin arbetas sedan vidare med och skall antas i sin helhet i Kommunfullmäktige under 2019.